

ББК 86

Мал 18

Маліноўскі Яўген

Парусія: псіхалогія прысутнасці. — Баранавічы : Грамадскае аб'яднанне
“Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны”, 2007. — 260 с., іл.

ББК 86

© Грамадскае аб'яднанне

“Таварыства беларускай мовы

імя Францішка Скарыны” 2007

© Афармленне Уладзімір Гундар

Прыісці да сваёй веры

Прэмова

Шаноўнае спадарства! Вы трымаеце ў руках кнігу баранавіцкага грэка-каталіцкага святара айца Яўгена Маліноўскага “Парусія: псіхалогія прысутнасці”. Артыкулы з гэтае кнігі ў наш час друкаваліся на старонках мясцовай газеты “Тэх-рэлігія” і мелі вялікі водгук у грамадстве. Сябры і прыходзілі ўніяткай парафіі вырашылі сабраць ў адзінае зборнік, каго напісанае настаяцелем баранавіцкага прыходу св. Мятэя і Мятэда Беларускай Грэка-Каталіцкай Царквы, надрукаваць суцэльнай кнігай.

У мінулым стагоддзі ўніяткі святар Леў Гарошка, які ў гады Другой сусветнай вайны кіраваў у Баранавічах медычнай школай, напісаў кнігу “Навука і рэлігія”. Аўтар абвргаў савецкія тэзісы аб шкоднасці рэлігіі, нясумяшчальнасці веры ў Бога і навукі, пераканаўча даказваў, што найбольшыя вучоныя ў аграмаднай большасці былі веруючымі людзьмі. Традыцый архімандрыта Льва Гарошкі жывуць і працягваюцца сённяшнімі ягонымі пасяцельнікамі.

Кніга айца Яўгена Маліноўскага “Парусія: псіхалогія прысутнасці” – гэта першы вопыт псіхалогічнага абагульнення рэлігійнай і палітычнай практыкі. Хацеў бы адзначыць, што гэтую тэму сучасныя навукоўцы і святары дэліканта абыходзяць, “пераканаўча” спасылваючыся, што сапраўдная рэлігія па-за палітыкай. Пэўна яно так і ёсць у дэмакратычным грамадстве, але не ў нас. Трэба прызнаць мужнасць уніяткага святара, які ў сваіх разважаннях пра Бога і існасць спалучае рэлігію і палітыку, псіхалогію і мастацтва. Праўда, айца Яўгена цікавіць не столькі сама палітыка, як правая свабода. І калі палітыка перашкаджае свабодзе, то трэба аб гэтым смела казаць. Але на такі крок сёння здольны не кожны чалавек.

Беларуская дзяржава Вялікае княства Літоўскае было прававой дзяржавай, у якой панавала воля і талерантнасць. Прыгонныя сяляне і стараверы сотнямі тысячаў беглі сюды з Расеі ад дэспатызму. Пераследаваныя на радзіме ардынс-

П.17. Выбары	78
П.18. Палітыка	81
П.19. Жэрабя кінута	85
П.20. Пост	88
П.21. Пасха	91
П.22. Духоўнасць	93
П.23. Хараство	96
П.24. Быць	99
П.25. Тройца	102
П.26. Слава	105
П.27. Храм	108
П.28. Лішак	111
П.29. “Не хочу иметь ребенка...”	116
П.30. Радаснае ганенне	117
П.31. Вавілонская вежа тэлерэчаіснасці	123
П.32. Час асабістай прысутнасці	127
П.33. Выбранасць	131
П.34. Ад сектанцтва да еднасці	134
III	
ЭКЗИСТЭНЦЫЯЛЬНАСЦЬ	137
III.1. Успенне	138
III.2. Агэалагічная перспектыва ўзросту	142
III.3. Тэапсіхалагічная канфесійнасць асобы	150
III.4. Сямейная трылеза экумены	153
III.5. Прафесія маці	156
III.6. Прафесія: айцец	160
III.7. Сямейная парусія: “Сем хлябоў і дзве рыбы”	164
III.8. Вяртанне да сябе	169
III.9. Інтэралог	172
III.10. У сям’і не без нарцыса	176

III.11. Любоў не раздражняецца	180
III.12. Ружанец у псіхічным развіццё і дзіцяці	183
III.13. “Лебядзінае паляванне”	188
III.14. Містыка	189
III.15. Алтарна-педагагічны разважальнік	192
III.16. Педагагічныя прынцыпы асабістай свабоды	196
IV	
ІНСТАЛАЦЫЯНАЯ ПРОПАВЕДЗЬ	203
IV.1. Псіхалагістарычны сэнс Евангелля	204
IV.2. Час казання	206
IV.3. Вызваленне спаралізаванага	208
IV.4. “Хай будуць усе адно”	210
IV.5. Суд Божы	215
IV.6. Цуд Божы	218
IV.7. Навігацыя	221
IV.8. Экзарызм, альбо выгнанне дэманаў	224
IV.9. Перамяненне Гасподняе	226
IV.10. Pietas – Шанаванне	228
IV.11. Не судзі	230
IV.12. Багацце ад Бога	232
IV.13. “Камень, адкінуты будаўнікамі”	234
IV.14. Падвышэнне Пачэснага і Жыццядайнага Крыжа	236
IV.15. Казанне на свята Андрэя Першапакліканага	240
IV.16. Шлюбная вячэра	243
IV.17. Старое віно і новая ахвяра	245
POST-PARTOR* – СПАДКАЕМЦА	249
ГЛАСАРЫЙ	251
ЛІТАРАТУРА	253

IV.9. Перамяненне Госпада

Падзея на гары Фавор, якая апісана ў евангелістаў [Мф 17; Мк 9; Лк 9], спрычыняе ўспамін набліжэння пакутаў і смерці Ісуса Хрыста. Перад галоўнай трагедыяй сусвету мы усталёўваем Сваіх вучняў у веры, паказаўшы ім цялесна пры Сваю моц і славу, што ён ёсць Той Самы Збавіцель Ізраіля. Які быў абяцаны праз прарокаў. Дзеля гэтага ён узяў апосталаў Пятра, Якава і Яна і, узняўшы іх на гару, зрабіў сведкамі Свайго Перамянення, указваючага, па сведчанні спайцоў, на той пераменны стан, у якім мы з'явімся напрыканцы свету. Гэтым прадказаннем Святая Царква маральна і псіхалагічна суцяшае ўсіх праўдзівых вернікаў, якія пасля кароткачасовых журбот, смутку, нягод у сваім зямным жыцці, неадменна ўваходзяць у славу вечнага шчасця, у якім прымае ўдзел і цела праведніка. Годнымі ўдзельнікамі будучай вечнай славы будуць тыя, што ў сучасным жыцці перамяняюцца духам на вобраз і падабенства перамененага на Фаворы. Грэшнікам няма на ім месца, і таму Евангелле пабуджае, стымулюе нашы лянівыя душы на ўзвышэння на гару Божлага ўзыходжання, выклікае на ў асабістую неабходнасць перамяніцца добрым перамяненнем, як і хросці, раз і назаўжды. Самураская гудрасць прыяе асэнсаванню такога перамянення метафараі. Неразумны не ўзыходзіць на Фудзіяму, а двойчы неразумны той, хто ўзыходзіць на Фудзіяму двойчы. Гэта азначае стан узыходжання, стан перамянення, не падлігаючага працэсу метадычнага навучэння, а ўздзеянню інсайту, натхнення, подзвігу.

На гэтым павінен засяродзіць увагу вернік, каб атрымаць перамяненне? Пачае, сама жыццёвая накіраванасць чалавека ўключае ў сваю свядомасць паслядоўную іерархію каштоўнасцей падпарадкаваных мэце збаўлення. Узначальвае гэтыя каштоўнасці Божая годнасць і любоў – ім падпарадкоўвацца ўсё астатняе. Вядомы багаслоў Ул. Лоскі выбудовае ў сваёй канцэпцыі наступную іерархію годнасці ў самасвядомасці чалавека: “Дух павінен жыўціца Богам, душа – Духам, цела – душой”, прырода – целам. Але ў сучасным чалавеку гэтая паслядоўнасць зрушана: дух, замест таго, каб сілкавацца Богам, харчуецца душами людзей, узды-

маючы ўгару каштоўнасці, так званага гуманізму, якія фарміруюцца ў супярэчлівых умовах барацьбы супраць духоўных схільнасцей чалавека з яго парушанай заганавай прыродай. Адсюль, і зрэчы, іх іх спада: “Шчаслівыя ўбогія духам, бо іх ёсць салада і гва нябеснае”, г.зн., непрыхільныя для чалавечых сучасных каштоўнасцей гуманітарнай квазікультуры.

У выпадку парушэння іерархіі злосны дух нібы выкачвае з чалавечай душы ўсё магчымае і немагчымае, пасля чаго ёй ужо нічога не застаецца, як перамяніць напрамак свайго існавання ды рэчаць эксплуатаваць цела, выпіскаючы з яго ўсё жыццёвыя сокі, адносячыся да яго як да тавару з вызначаным тэрмінам вартасці. Каб тавар гэты быў, па магчымасці, ходкі, чалавек пачынае няшчадна і бязлітасна эксплуатаваць прыроду, пераўтвараючы яе ў сметнік адходаў.

Перамяненне асобы – гэта перш за ўсё – МЭТАНОІЯ – пераўтварэнне мэты і сродкаў жыцця, усталяванне выразных, дакладных спосабаў самасвядомага існавання, перакроцвання праз свецкія дырэктывы і накіраванасць крокаў да ўладарства Нябеснага. Тады Перамяненне Госпада перамяняе напачатку ўнутранае жыццё чалавека, яго розум, пачуцці і паводзіны. У такім перамяненні асоба чалавека, яго існае “Я” пачынаецца з Логасу, які, на думку Ул. Салаўева, “Перерождает душу, не ограничиваясь ее просвещением, но рождаясь как действительный, индивидуальный человек”.

На святочнай літургіі, прысвечанай Перамяненню, пакладзены ўваходны верш: “Госпаде, пашлі святло Твае і праўду Тваю: тая мяне наставіць і ўвядзе ў гару святую Тваю!”. Паспрыяем гэтаму пакліканню ў пэўнай меры нашага асабістага, самастойнага жыцця, перамененага праз саматоеснае ўжыццяўленне ў ім вобраза і падабенства Божлага.

